

Lausunto

Valtion työmarkkinalaitos

17.7.2024

VN/32988/2023

VN/32988/2023-VM-43

Sisäministeriö

Sisäministeriön lausuntopyyntö VN/32988/2023-SM-32, 7.6.2024

Valtiovarainministeriön lausunto

Sisäministeriö on viiteasiakirjalla pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Eduskunnalle laeiksi siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain ja valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta. Valtiovarainministeriön lausunto on laadittu Valtion työmarkkinalaitoksessa.

Vuosilomajärjestelmä

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään siviilikriisinhallintapalveluksen aikana valtion vuosilomista tehdyn virka- ja työehtosopimuksen määräysten nojalla määräytyvän lomaoikeuden sopeuttamista leikkaamalla virkavapausajalta kertyvän lomaoikeuden määrää. Valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa tai täydennettävää esitysluonnoksessa esiin tuotuihin näkökohtiin muutoksen lähtökohdista eikä esityksen perusteluihin jäljempänä esiin tuotua lukuun ottamatta.

Esitetyn muutoksen toteuttamistapa on poikkeuksellinen, sillä esitetyllä lainsäädännöllä rajoitettaisiin virka- ja työehtosopimusosapuolten valtion virkaehtosopimuslakiin (664/1970) ja työehtosopimuslakiin (436/1946) perustuvaa sopimusvapautta ja virkaehtosopimuslain peruseriaatetta siitä, että valtion virkamiesten palvelussuhteen ehdoista neuvotellaan ja sovitaan virkaehtosopimuksin. Kriisinhallintapalveluksen ajalta ansaittavat vuosilomat perustuvat tällä hetkellä valtion vuosilomista tehdyn virka- ja työehtosopimuksen määräyksiin, joten esitetyllä lainsäädännöllä joudutaan poikkeamaan virkaehtosopimuslain ja työehtosopimuslain tarkoittamasta sopimusmahdollisuudesta rajoittamalla valtion neuvotteluviranomaisen ja valtion pääsopijajärjestöjen sopimusvapautta. Lomaoikeuden määrää koskeva sääntely ei siis jatkossa perustuisi kollektiivisopimukseen vaan lain säännöksiin.

Valtiovarainministeriö toteaa näkemyksensä esitysluonnoksen lainsäädäntöteknisesti sinänsä mahdolliseksi poikkeamaksi yhden yksittäisen palvelussuhteen ehdon määrittelemiseksi lainsäädännöllä eikä kollektiivisopimusjärjestelmässä. Esitys rajoittaisi vain kertyvän lomaoikeuden määrää mutta muilta osin kyseisten vuosilomaetuuksien määräytyminen ja käyttäytyminen perustuisi edelleen valtion vuosilomasopimuksen määräyksiin. Ottaen huomioon kollektiivisopimusjärjestelmästä tehtävän poikkeaman tarkkarajaisuus ja täsmällisyys, on esitys sinänsä valtiovarainministeriön näkökulmasta toteutettavissa esitetyin tavoin.

Esityksen kohdassa 5 ”Muut toteuttamisvaihtoehdot” on alakohdassa 5.1 ”Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset” todettu, että yhtenä vaihtoehtona on ollut jättää nyt hallituksen esitysluonnokseen sisältyvä muutosehdotus sovittavaksi seuraavissa virka- ja työehtosopimusneuvotteluissa. Tätä vaihtoehtoa ei kuitenkaan ole pidetty realistisena johtuen asiakokonaisuutta koskeneen esiselvityksen lausuntopäytäntöissä ilmaistujen taustavirastojen ja etujärjestöjen kantojen selkeästä erosta ja tarpeella rajoittaa vuosilomaoikeutta oleellisesti.

Valtiovarainministeriö toteaa, että valtion vuosilomista tehdyn virka- ja työehtosopimuksen muuttamisesta neuvottelevat työnantajan puolelta valtion neuvotteluviranomainen eli Valtion työmarkkinalaitos ja valtion palveluksessa olevaa henkilöstöä edustavat pääsopijajärjestöt. Valtion työmarkkinalaitos ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

pääsopijajärjestöjen edustajat ovat keskustelleet luonnosesityksessä esitettyjen muutosten sisällöstä ja toteuttamistavasta. Keskusteluissa pääsopijajärjestöjen taholta on ilmaistu mahdollisuus ja valmius neuvotella ja mahdollisesti sopia esitetystä muutoksesta lakiesitystä vastaavalla tavalla virka- ja työehtosopimuksin. Varsinaiset sopimusneuvottelut on tarkoitus aloittaa elokuussa, mikäli pääsopijajärjestöt päättävät osallistua neuvotteluihin työmarkkinalaitoksen sitä esittäessä. Mikäli asiasta saadaan neuvottelutulos, esitetyn muutoksen toteuttaminen lainsäädännöllä ei ole välttämätöntä.

Kriisinhallintakeskuksen koulutuksesta perittävät maksut

Valtionvarainministeriöllä ei ole lausuttavaa hallituksen esitysluonnoksen kriisinhallintakeskuksen koulutuksesta perittäviä maksuja koskevan muutosesityksen osalta.

Valtion virkamieslaki

Valtion virkamieslain 7 §:n muuttamiselle hallituksen esitysluonnoksessa esitettyllä tavalla ei valtiovarainministeriön näkökulmasta ole estettä.

Valtiosihteerin kansliapäällikkönä sijaisena
Alivaltiosihteeri Leena Mörttinen

Hallitusneuvos Tanja Mikkonen

Liitteet

Jakelu SM Sisäministeriö

Tiedoksi SM KVVY EU- ja kansainväliset asiat ja siviilikriisinhallinta, Tapio Puurunen

VN/32988/2023-VM-43

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: